

За тези, които ни подариха къс от нашата родина

Всяка година на Св. Андрей в Жилина полската общност организира форум на малцинствата на Словакия. Срещаме се там поляци, немци, руснаци, чехи, българи и, разбира се, словаци и унгарци. И всяка година се представя едно от малцинствата. Тази година се падна честта на нас, българите.

Ние решихме да поканим нашите приятели от ансамбъла за български фолклорни танци „Пирин“ – Бърно, с ръководител Георги Георгиев. Поляците с възторг приеха нашето предложение. Тъкмо тяхното топло гостоприемство ни подтикна да осъществим това тържество. На мероприятияето бяха поканени членове на клубовете на малцинствата, както и консулт на република Полша в Словакия. Официалната част, обикновено се състои в изказвания на консула и председателите на клубовете. След това се раздават награди на активистите.

Левия крак горе, десният крак горе... „Дръж-се-зе-мьо, шоп-те-га-зи! И-ха!“ Всички пляскат. Смяят се, радват се... Детските, сияещи очи на българите... И усещам възхитените погледи на приятелите, чувам техните възторжени възклицания: „Каква прекрасна музика! И тези танци! Толкова професионализъм! И хореографиите са чудесни! Носиите са толкова красиви и пъстроцветни!“ Щастлива съм! И изведнъж виждам, как всички се хващат на хорото. Занизва се огърлица от народности... Ръка в ръка, хванати един до друг... Стара германка, до нея весел руснак... Консулт на Полша се мъчи да схване неравноделния ритъм... Но важни ли са в този момент стъпките? Важно е, че всички сме заедно, всички сме в едно хоро и ни е обединил българският фолклор благодарение на танцов състав „Пирин“ от Бърно.

Сюзът на българите и техните приятели в Словакия, секция Мартин, съществува още от четиридесетте години на миналия век.

Това сдружение е възникнало, когато български градинари се преселват да живеят в Словакия. Днес повечето от тях вече не са между

нас. Средната възраст на членовете е около 70 години. Много от тях, поради здравословни причини, не можаха да присъствуват на срещата в Жилина и за това решихме да направим една извънредна коледна среща в Мартин.

В единадесет часа къщата на „Хвиез-дославова“ улица се пълни с нетърпеливи българи. Днес протичат градските избори, но всеки е намерил време да дойде. Момичета с бели забрадки, окичени с цветя и момчета с рунтави калпаци се нареждат. Лицата им се усмихват. Беловласият Папазов, преди години едър мъж, днес е свил глава между раменете си и ридае като дете. Винаги усмихнатата лекарка Лазарина, днес е стиснала устни, а очите и – два кладенеца, които, аха, да се излеят. Младите потропват в ритъм и игриво пляскат. Щастливи са. „Дръж-се-зе-мьо-шоп-те-га-зи! И-ха!“ Аплодисменти, ръкопляскания, радост. И отново се извива хоро. Малко е мястото тук, но със ситни стъпки, един до друг, старо и младо играят правото хоро. Македонката Яна, стиснала силно ръката ми, подвиква: „Их, их...“ Катка запява: „Хубава си моя горо...“ Скромно и тихо. Присъединяват се и останалите и в един момент пеем всички. В центъра на Мартин, в сърцето на Европа звучи българската песен! И отново танци, песни и „Наздраве!“ Ръководителят на „Пирин“, Ася и Катержина запяват „Стани ми,

стани господине“. И аз виждам как тази песен пренася старите българи по заснежените родни полета, как поне за миг докосват годините на своето детство. Чувстват мириxa на топла баница и вкуса на бабиния ошав. Широко отворени очи, в които грее пламъка на българското огнище. И плачат, и пеят... Щастливи са. На следващия ден получих няколко имейла: „Благодарим за прекрасните два дена! Всичко отминава, спомените остават.“ И аз знам, че тази благодарност не е за мен. Тя е за момичетата и момчетата от ансамбъла за български народни танци „Пирин“ – Бърно, но най-вече за техния ръководител Георги Георгиев.

Теодора Захарова